

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud. V. Muntean)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Clima, E. Palanciuc, A. Malîi)

instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud. S. Filincova, D. Visternicean, N. Craiu)

instanța de revizuire: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, L. Pruteanu, V. Buhnaci)

ÎNCHEIERE

29 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Liuba Marunevici,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Veaceslav Marunevici (succesor în drepturi al defunctului Nicolai Marunevici) și Irina Marunevici împotriva Liubei Marunevici cu privire la apărarea dreptului de proprietate, evacuare din bunul imobil, anularea actelor juridice și,

cererea reconvențională depusă de Liuba Marunevici împotriva lui Veaceslav Marunevici și Liubov Marunevici cu privire la apărarea dreptului de proprietate, declararea nulității absolute a actelor juridice și revendicarea bunului, recunoașterea dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Liuba Marunevici împotriva deciziei din 20 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 17 februarie 2016, Nicolai Marunevici a depus cerere de chemare în judecată împotriva Liubei Marunevici cu privire la apărarea dreptului de proprietate și evacuarea din bunul imobil.

Ulterior, la 25 aprilie 2016, Nicolai Marunevici și Irina Marunevici au depus cerere de chemare în judecată împotriva Liubei Marunevici cu privire la anularea actelor juridice.

La 09 septembrie 2016, Liuba Marunevici a depus cerere reconvențională împotriva lui Nicolai Marunevici, Liubov Marunevici și Veaceslav Marunevici, prin care a solicitat repunerea în termenul de prescripție, declararea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare nr. 4431 din 07 noiembrie 2014, încheiat între Veaceslav Marunevici și Liubov Marunevici, prin care s-a înstrăinat 2/3 cotă-parte a suprafeței de 100,9 m² de la etajul 2 și mansardă din apartamentul xxxxx; obligarea ÎS „Cadastru”, filiala OCT Chișinău să radieze din Registrul bunurilor imobile înscrierea privind înregistrarea dreptului de proprietate pe numele Liubovei Marunevici supra 2/3 cotă-parte a suprafeței de 100,9 m² de la etajul 2 și mansardă din apartamentul xxxxx, declararea nulității

absolute a contractului de vânzare-cumpărare nr.5223 din 24 decembrie 2014 încheiat între Liubov Marunevici și Nicolai Marunevici, prin care s-a înstrăinat 2/3 cotă-parte a suprafeței de 100,9 m² de la etajul 2 și mansardă din apartamentul xxxxxx; obligarea ÎS „Cadastru”, filiala OCT Chișinău să radieze din Registrul bunurilor imobile înscrierea privind înregistrarea dreptului de proprietate pe numele lui Nicolai Marunevici asupra 2/3 cotă-parte a suprafeței de 100,9 m² de la etajul 2 și mansardă din apartamentul xxxxxx; recunoașterea prin hotărâre de judecată a dreptului de proprietate după Liuba Marunevici la suprafața de 100,9 m² de la etajul nr.2 și mansardă din apartamentul xxxxxx, cu înregistrarea dreptului de proprietate la ÎS „Cadastru”, filiala OCT Chișinău a suprafeței indicate și formarea noului bun imobil cu intrări separate; recunoașterea prin hotărâre de judecată a dreptului de proprietate al lui Nicolai Marunevici, supra suprafeței de 16,8 m² de la etajul nr.1 din apartamentul xxxxx, cu înregistrarea modificărilor la ÎS „Cadastru”, filiala OCT Chișinău a suprafeței de 16,8 m² de la etajul 1 din apartamentul xxxxx; recunoașterea prin hotărâre de judecată a dreptului de proprietate după Veaceslav Marunevici asupra suprafeței de 33,7 m² de la etajul nr.1 din apartamentul xxxxx, cu înregistrarea modificărilor la ÎS „Cadastru” filiala OCT Chișinău a suprafeței indicate, încasarea din contul pârâților a taxei de stat și a cheltuielilor de asistență juridică.

Prin încheierea din 12 septembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău a fost dispusă conexarea cauzelor inițiate la acțiunile indicate mai sus într-o singură procedură.

Prin încheierea protocolară din 11 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din motivul că Nicolai Marunevici a decedat, acesta a fost înlocuit în drepturile procedurale cu succesorul Veaceslav Marunevici.

Prin hotărârea din 27 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Veaceslav Marunevici (succesor în drepturi al defunctului Nicolai Marunevici) împotriva Liubei Marunevici cu privire la apărarea dreptului de proprietate și evacuarea din bunul imobil.

A fost respinsă ca depusă cu omiterea termenului de prescripție acțiunea înaintată de Veaceslav Marunevici (succesor în drepturi al defunctului Nicolai Marunevici) și Irina Marunevici împotriva Liubei Marunevici privind anularea actelor juridice.

A fost admisă parțial acțiunea reconvențională înaintată de Liuba Marunevici și a fost declarat nul contractul de vânzare-cumpărare nr.5223 din 24 decembrie 2014 încheiat între Liubov Marunevici și Nicolai Marunevici privind înstrăinarea a 2/3 cotă-parte din apartamentul xxxxx.

A fost declarat nul contractul de vânzare-cumpărare nr.4431 din 07 noiembrie 2014, încheiat între Veaceslav Marunevici și Liubov Marunevici privind înstrăinarea a 2/3 cotă-parte din apartamentul xxxxxx.

A fost declarată proprietate comună în devălmășie a lui Veaceslav Marunevici și Liuba Marunevici - 2/3 cotă-parte din bunul imobil - apartamentul xxxxxx.

Au fost stabilite cotele-părți ideale din proprietatea comună în devălmășie a lui Veaceslav Marunevici și Liuba Marunevici, și anume din 2/3 cotă-parte din bunul imobil cu numărul cadastral xxxxx, determinând a câte 1/3 cotă-parte ideală din acest imobil pentru Veaceslav Marunevici și Liuba Marunevici, instanța menționând că hotărârea servește temei pentru efectuarea modificărilor în Registrul bunurilor imobile, inclusiv înregistrarea proprietății comune pe cote-părți, câte 1/3 cotă-parte ideală, după Veaceslav Marunevici și Liuba Marunevici.

Au fost încasate în mod solidar din contul lui Veaceslav Marunevici și Liubov Marunevici în beneficiul Liubei Marunevici a cheltuielilor de judecată în sumă de 1022,75 de lei, precum și a cheltuielilor legate de plata taxei de stat în sumă de 2000 de lei. În rest, pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

A fost încasată în mod solidar din contul lui Veaceslav Marunevici și Liubov Marunevici în beneficiul statului a taxei de stat în sumă de 23000 de lei (f.d. 132-133, 138-154).

La 29 decembrie 2017 Veaceslav Marunevici, Liubov Marunevici și Irina Marunevici au declarat apel împotriva hotărârii din 27 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, solicitând admiterea apelului, casarea încheierii din 08 noiembrie 2017 și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunilor inițiale și respingere a acțiunii reconvenționale.

Ulterior, la 17 ianuarie 2018, Liuba Marunevici a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 27 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii reconvenționale.

Prin decizia din 20 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel depusă de Liuba Marunevici și a fost admisă cererea de apel depusă de Veaceslav Marunevici, Liubov Marunevici și Irina Marunevici, fiind casată hotărârea din 27 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani și pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea înaintată de Veaceslav Marunevici împotriva Liubei Marunevici cu privire la apărarea dreptului de proprietate și evacuare a fost admisă.

A fost dispusă apărarea dreptului de proprietate și evacuarea Liubei Marunevici din imobilul amplasat în mun. Chișinău, str. Kogălniceanu 75, ap. 5.

Acțiunea depusă de Veaceslav Marunevici și Irina Marunevici împotriva Liubei Marunevici privind repunerea în termen și anularea actelor juridice a fost respinsă ca neîntemeiată, totodată, a fost respinsă și acțiunea reconvențională depusă de Liuba Marunevici (vol. V, f.d. 112-137).

La 12 septembrie 2018 Liuba Marunevici a declarat recurs împotriva deciziei din 20 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și menținerea hotărârii primei instanțe, în partea admiterii parțiale a acțiunii reconvenționale cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea inițială să fie respinsă, iar acțiunea reconvențională să fie admisă în modul solicitat.

Prin încheierea din 21 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție a fost considerat inadmisibilă cererea de recurs depusă de Liuba Marunevici (vol. VI, f.d. 158-165).

La 05 februarie 2019 Liuba Marunevici a depus cerere de revizuire împotriva încheierii din 21 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, solicitând admiterea cererii, casarea încheierii contestate, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a recursului depus împotriva deciziei din 20 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, casarea deciziei instanței de apel și adoptarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii reconvenționale.

Prin încheierea din 20 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Liuba Marunevici (vol. VI, f.d. 239-247).

La 02 mai 2019 Liuba Marunevici a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 20 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acesteia, casarea deciziei

instanței de apel, dispunerea rejudecării cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii reconvenționale.

Prin încheierea din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Liuba Marunevici (vol. VIII, f.d. 27- 32).

La 24 ianuarie 2020 Liuba Marunevici a declarat recurs împotriva încheierii din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate, cu dispunerea rejudecării cauzei.

Prin decizia din 03 iunie 2020 a Curții Supreme de Justiție a fost respins recursul declarat de Liuba Marunevici și a fost menținută încheierea din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

La 15 iunie 2020 și 16 iunie 2020 Liuba Marunevici a declarat recurs împotriva încheierii din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate și dispunerea rejudecării cauzei.

În motivarea recursului a indicat că Curtea de Apel Chișinău la examinarea cererii de revizuire a încălcat cadrul legal, deoarece nu s-a pronunțat asupra tuturor cererilor de revizuire suplimentare, iar unele cereri suplimentare au fost examinate superficial.

La 27 iulie 2020, prin intermediul poștei electronice, Liuba Marunevici a depus cerere prin care a solicitat să-i fie permisă participarea sa în ședința de judecată la Curtea Supremă de Justiție fixată pentru data de 29 iulie 2020, ora 08.30.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Astfel, Colegiul consideră drept neîntemeiată și urmează a fi respinsă cererea depusă de Liuba Marunevici cu privire la permiterea participării în ședința instanței de recurs, deoarece norma de drept procedural enunțată supra stipulează expres că recursul împotriva încheierii se examinează fără participarea părților.

Examinând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, coroborate cu normele de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va restitui recursul declarat de Liuba Marunevici din următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art. 426¹ alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Colegiul precizează că prin încheierea din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Liuba Marunevici (f.d. 27-32, vol.VIII).

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 425 Cod de procedură civilă stipulează că termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Deși, legea stabilește expres termenul de declarare a recursului, Liuba Marunevici a declarat recurs la 15 și 16 iunie 2020 împotriva încheierii din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Corelând normele citate cu situația de fapt, Colegiul notează că la 13 ianuarie 2020, Curtea de Apel Chișinău a expediat participanților la proces copia încheierii din 10 decembrie 2019 (f.d.33, vol. VIII), fiind recepționată de Liuba Marunevici la aceeași dată, fapt confirmat prin semnătura acesteia pe recipisa luată de grefier (f.d. 39, vol. VIII).

În atare circumstanțe, Colegiul atestă declararea recursului în afara termenului legal stabilit de legiuitor, având în vedere că termenul de contestare a început să curgă imediat cu ziua următoare de la aducerea actului de procedură la cunoștință.

Or, în conformitate cu art. 111 alin.(1) Cod de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege, iar art. 425 Cod de procedură civilă stabilește un termen de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În sensul art. 111 alin. (3) Cod de procedură civilă, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Pornind de la faptul că încheierea a fost comunicată recurenteii la 13 ianuarie 2020, iar Liuba Marunevici a declarat recursul la 15 și 16 iunie 2020 (f.d. 183, 209, vol. VIII), Colegiul accentuează că cererea de recurs este depusă în afara termenului legal.

Concomitent, Colegiul menționează că în conformitate cu art. 116 alin.(1) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Conform alineatului 3 al aceluiași articol, la cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

La caz, Colegiul constată lipsa unei cereri de repunere în termenul pentru declararea recursului, de altfel, nici în recursul declarat nu a fost formulată o solicitare în acest sens, iar solicitarea de repunere în termen urmează a fi realizată de către recurenți.

Or, repunerea în termenul de recurs putea fi soluționată doar în condițiile în care recurenții ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce la caz lipsește.

Deci, solicitarea de repunere în termen este o prioritate a recurenților și nu poate fi soluționată din oficiu de către instanța de recurs. Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

De asemenea, Colegiul menționează că părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună credință în raport cu drepturile procedurale conferite de legislator și trebuie să urmărească cu bună-credință desfășurarea procesului, remarcă sugerată și de jurisprudența CEDO.

Jurisprudența constantă a CEDO, a arătat că revine primordial celor interesați să depună orice diligență pentru protejarea propriilor interese (a se vedea cauza Teuschler v. Germania (dec.), 47636/99, 04 octombrie 2001; cauza Agapito Maestre Sanchez v. Spania, 29608/02, 04 mai 2004).

De altfel, exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene în interiorul cărora urmează a fi valorificate.

Astfel, se confirmă că recurenta nu s-a conformat prevederilor legale la declararea recursului împotriva încheierii din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, or, înregistrarea acestuia doar la 15 și 16 iunie 2020 s-a realizat peste termenul legal, în condițiile în care legiuitorul a stabilit un termen de 15 zile pentru declararea recursului de la comunicarea încheierii. De altfel, recurenta nici nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului, aspect reliefat anterior.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat.

În conformitate cu art. 270, 424 alin. (2), 426¹ alin.(1) lit. a), alin.(2) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se restituie recursul declarat de Liuba Marunevici, împotriva încheierii din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Veaceslav Marunevici (succesor în drepturi al defunctului Nicolai Marunevici) și Irina Marunevici împotriva Liubei Marunevici cu privire la apărarea dreptului de proprietate, evacuare din bunul imobil, anularea actelor juridice și, cererea reconvențională depusă de Liuba Marunevici împotriva lui Veaceslav Marunevici și Liubov Marunevici cu privire la apărarea dreptului de proprietate, declararea nulității absolute a actelor juridice și revendicarea bunului, recunoașterea dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru